

Latweefchu Uwises.

Ur augstas Gewefchanas = Rummissiones sinau un nowehleschanu.

Nr. 19. Zettortdeenâ Iotâ Meija 1828.

Zelgawâ Stâ Meija.

Scho gaddu mehſ pawaffaras jaukumu lihds ſchin gan maſ dabbujam manniht, jo ikdeenâ leetus lije un auſtâs ſeemela wehſch puhte, ka wehl allâſch krahnî bij jakurrina. Lauzineeki ſubds, ka ar to fauſu laiku ruddent rudſu ſelmeni narw labbi eefchlufchi un daſchi plâſſchi tuſſchi palikufchi, ir no ſneega leijsâs rudſi iſgulleti. Waſſaraju laufus gan apſehj, bet ne warr eezehht un nowelt (norulleht). Gefſch kohfu dahrſeem keſbehres taggad gan pilndâs ſeeddâs, bet bumbehrû ſeedi no ta auſtâ flapjuma ne warreja iſplaukt un nogurrufchi rahdahs.

Arridsan no Rihgas widdus rakſta, ka rudſi eefſch ſmilſchu ſemmes gan labbi ſtahw, bet ka waſſaraju laufus dehl ta auſtâ un flapja laika, kaſ par wiſſu Aprila mehneſi bija, tiſ agri ne warreja apſtrahdaht, kâ waijadſeja. Daſch ſaimneekâs, kaſ zittâs gaddâs Aprila beigumâ ſawus kartuppelus jau bij iſſehjis, ſcho gaddu wehl narw gattawâs tappiſ, ſawu dahrſu uſart. Kohpu ehdamais zaur to, ka ta ſeema pehrn tiſ agri eefahze un lihds Merza beigumam beſ mitteſchanas falle, lohſi dahrgâs palizzis un ſahle dehl tahm auſtâhm Aprila deenahm wehl tiſ gauſi aug, ka uſ tahm wiſſu labbakahm gannibahm tee iſſalkufchi lohpi gan maſ dabbu pee=ehſt. Gefſch dahrſeem arridsan rahdahs, ka tee ſeedi no ſmalſakahm kohfu auglu ſortehm zaur ſalnu ſamaitati.

No Tehrpatas to ſinnu dabbujam, ka Aprila mehneſi dauds zaur nahwi aiſgahjuſchi; ir taſ augſtas ſkolas kungs Stahtsrahts D. Boehlendorff, kaſ eefſch teem gaddoem 1798 lihds 1802 weſperamahzitais pee Zelgawâs Latweefchu Unnes baſnizâs bija, 17tâ Aprila deenâ pehz ilgas wahrgoſchanas ſawâ 55tâ dſihwibaſ gaddâ no=

mirriſ. Pehrû waſſarâ wiſch wehl ſcho pilſehtu, kur bija dſimmiſ, un ſawus draugus pehdigâ reiſe apmekleja.

P e h t e r b u r g e.

Muſhu ſchehligs Keiſers 25tâ Aprila ap waſſara laiku no ſehiſ pilſehtas uſ teem karrapſehkeem, kaſ prett Turkeem karrôhâs, irr nobrauzis. Lai Deewâs Winna dahrgu dſihwibu ſarga un eefſch augſtas weſſelibâs uſturr, ka muſhu ſemmes tehwa ſirdâs zaur to brangu uſwarreſchanu to netizzigu eenaidneeku, kaſ muſhu kriſtigâs ſizzibaſ brahluſ tiſ ilgi waijaga un mohzija, taptu eepreezinata. Wiſſas kreewu walſtâs mahzitajeem uſdohtâs, ſawâs baſnizâs Deewu peeſaukt, ka taſ muſhu drohſcheem karrawihreem ar ſawu wiſſuwarrenu ſpehku klaht ſtahwetu, un teem palihdſetu muſhu walſtâs eenaidneekuſ uſwarreht un par teem wirſrohku dabbuht, ka paſcheem janahk, atkal meeru derreht un luhgtees no muſhu augſta Runga un Keiſera. 22tra Aprila taſ Leelwûrſtâ Mikail Pawlowiſch arridsan uſ Turku rohbeſchahm aiſbrauzis, un muſhu ſchehliga Keiſerene Alekſandra Weodorowna 27tâ Aprila no Pehterburges uſ Odeſſu nobraukſt tur melnâ juhrâ pehrtees.

No Imas Zuhli deenas lihds 31mu Dezembere deenu 1827 irr wiſſâ kreewu walſti ar ſargafchanas baſſahm eepohteti 622,967 behrni, un no Imas Janwara 1827 lihds 1mu Janwara 1828 eefſch wiſſahm ziwil=laſaretehm (taſ irr tahdas, kur ſaldati ne tohp uſnemti) 260,308 zilweki irr apkohpti tappuſchi, no kurreem 246,025 weſſeli palikke un 11,993 nomirre.

Gefſch Sibirijs kalneem Platinja jeb balts ſelſt irr atraſtâs tappiſ un ne ween retti un eefſch maſeem graudineem, kâ zittâs ſemmes, bet eefſch leeleeem gabbaleem lihds 10 mahrzineem. Tadehl

zaur Keisera parwehleschanu no 24ta Aprila no fchi dahrga metalla, kas wairak swarrigs, wilkans un dahrgaks ne kà feltis irr un gaischi pellehks isfkattahs, nauda taps kalta no 3 sudraba rubeluwehrtes un 2 solotniku 41 dalku swarra. Tomehr ne weens ne taps speests, scho naudu nemt un tas arridsan naw aisleegts, scho naudu pahri par rohbeschahm iswest jeb daschas leetas no tahs istaifht; bet kas to wiltigi pahrfall, tà kà zits wiltus naudu kalleis, nospreestà strahpè eekriht.

No Grohbins.

Pehka Jahnis no Budendihkas *) pagasta, irr tas wihrs, kurra gohdu taggad jau wiffa Kreewu semme no awischiu pasihst, un kas arri muhsu awises dahrgi peeminmams irr. To muhsu augsti zeenihts Keisers scho Pehka Jahni neween ar gohda sihmi pee kruhtim nessamu puschkojis, bet arri pee zsimtus Banko rublus tam irr eefchinkojis, par to, ka winsch weens pats triju zilweku dsihwibu glahbis irr. Klausaites, mihli lassitaji, kà tas notizis:

Septitã padesmitã Oktoberã, pehrnajã gaddã, tschetri Buhdendihkas wihri, Zehtscha Mikkelis, Zehtscha Sihmans, Seltena Jahnis, un Tappina Niklahws, rihtõs agri, pee lehna laika ar laiwu juhrã eegahje, fawus waddus apraudsht, un menzus kaut. Lihds puschdenai palikke laizinsch labs, bet tad us reisi wehisch fahmeli eegreeses, til stipri nehme puhst, ka wihri wairs newarreja ar irkleem laiwinu waldbiht, un ka jau weens wilnis pahrohtru tami eegahsahs. Gan nabbadimi wiffã spehã darbojahs, pee krasta tapf, bet teem nelaimajahs; jo no leelas wehtras-bangas winnu laiwa tappe gluschi apgahsta, un wiffi tschetri juhras dsillumã nogrimme. Tappina Niklahws azzumirkli pasudde, un wairs netappe

*) Buhdendihkas muishã un pagasts irr paschõs wezõs Leischu rohbeschõs pee Swentajas uppes, kas zittahrt Leischu semmi no Kursemmes schẽhre, pee pascha leelzetta un tahs jaunãs kohschas basnizas, to nelaiika Keisers Aleksanders tur liffe buhweht.

redsehts, lihds kamehr winna lihks 24ta Nowemberã tappe pee mallas isnesis, bet tee zitti trihs nenosihke, un pee winnu laiwas andrus peeturredamees no bangahm mehtati, pehz paliga brehze. Ap to paschu laifu Pehka Jahnis pee fawa brahta bijis, un us mahjahm jahdams, schohs behdigus laudis eerauga. Nemas neapdohmadamees, winsch no sirga lezz un juhras wilndõs eegahschahs, paschu dsihwibu netaupidams. Jau wezzais Zehtscha Mikkelis, 60 gaddus redsejis, pee laiwas wairs neturrãhs, bet pamirris no wilneem tohp schuhpohts; to muhsu Pehka Jahnis papreeksch sakampj, kã mirroni pee krasta isness, un to til ilgi tohp, kamehr wezzais atkal atspirgst un atdsihwojahs. Bet kur Zehtscha Sihmans un Seltena Jahnis? Un jau labs laiks ar pirmu aisgahjis! Tee diwi wehl pee fawas laiwinas peekampuschees jau nahwes bailõs zihnijahs; juhra weenmehr jo augsta paleek; stohrmis leelaks wehl pazettahs; kas glahbs, kas schelohs? Ne, Pehka Jahnis ohtrã lahgã juhrã gahschahs, ne par bangahm, ne par stohrmi behdadams; winsch lihds kameescheem breen, un teem nelaimigeem sweeneekem rangã klahht peetapt. Ne tablu no teem buhdams, winsch fauz, lai laiwu atstahntu un pee winna rahptohs. Us scho balfi abbi diwi laiwu pamettuschẽ pee Pehka Jahna fakla metahs to apkampdami, un schis, ittin kã no Deewa stiprinahts ar leelu apdohmu abbus pee krasta isness un tà winnu dsihwibu glahbj.

Uf! kahds gohds pee Kursemmes wihra! Winna wahrds lai gohdã minnehts tohp wiffã fer-nes, un ir pehznahkami lai winna schelastibas darbu slawe un isteiz! Tew, Pehka Jahnim, noteek pelnihts gohds pafaules preekschã, bet saldaku maksu atraddisi tu tawã asoti, swehtrã apsunaschanã, ka tu effi Deewam klaufijis, kas fakla: (I Jah. 3, 16) Mums par brãhkeem arri peenahkãhs fawu dsihwibu doht, un wisjaukafa lohne tewi tur gaida, kur pafaules-teefatais tewi usrunnahs: Ko tu wismasakeem no scheem darriji, to tu mannim effi darrijis.

Das schihds, kas Grohbines meschâ stary flep-
kaweem bij pullis, un kas gan drihs pee nahwes
sakauts bijis, irr atkal isdseedehts tappis, un
wessels us mahjahm pahrgahjis — bet no teem
flepkaweem ne pehdas, nedf sunna!

— 3.

Teesas flubdinafchanas.

Us Kuldigas aprinka teesas nospreedumu schein wis-
feem teef sinnams darrihts, ka ta muischasfunga Heise
atlikfuschas mantas, prohti fudraba lectas, drahnas,
audekli, namina lectas un kas wehl, tanni 23schâ
Meija schi gabba un eelsch tahm pehznahkamahm dee-
nahm Leelâ Zwandes muischâ prett skaidru maksu teem
wairakfohldameem uhtropê taps pahrdohthas.

Kuldigas aprinka teesa 12tâ Aprila 1828. 1

(Nr. 366.) F. Korff, meera teesas fungo.
E. Günther, fiktehrs.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis u. t. j. pr.,
tohp no Spahrenes pagasta teesas wiffi tee, kam kah-
das taisnas parahdischanas, jeb zittas kahdas taisnas
mekleschanas no ta Spahrenes muischas islikta faim-
neeka Dangas Kahrla, par kurrea mantu zaur scho teesu
konkurse spreesta, usazinati, pee saudefchanas sawu
prassifchanu, lihds 26tu Meija 1828, kas par to wee-
nigu un islehgfschanas terminu nolikts irr, ar sawahm
prassifchanahm woi paschi, woi zaur weetneekem, fur
tahdi wehleti irr, pee schihds teesas peeteiktees, ar to
ihpaschu pamahzifchanu, ka neweens, kas lihds tai
wirs peeminnetai deenai nebuhtu peeteizees, pehzaki
wairs netaps peenemts. Spahrenes muischas pagasta
teesa 28tâ Aprila 1828. 2

+++ Pridrik Kruhnsch, pagasta teesas
wezzakais.

(Nr. 17.) F. M. Strauß, pagasta teesas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis u. t. j. pr.,
tohp no Spahrenes muischas pagasta teesas wiffi tee,
kam kahdas taisnas parradu parahdischanas, jeb zittas
kahdas mekleschanas no ta Spahrenes muischas islikta
faimneeka Usmeneeku Jahna, par kurrea mantu zaur
scho teesu konkurse irr spreesta, usazinati, pee saude-
fchanas sawu prassifchanu, lihds 26tu Meija 1828,
kas par to weenigu un islehgfschanas terminu nolikts
irr, ar sawahm prassifchanahm woi paschi, woi zaur

weetneekem, fur tahdi wehleti irr, pee schihds teesas
peeteiktees, ar to ihpaschu pamahzifchanu, ka neweens,
kas lihds tai wirs peeminnetai deenai ne buhtu peetei-
zees, pehzaki wairs netaps peenemts. Spahrenes
muischas pagasta teesa 28tâ Aprila 1828. 2

+++ Pridrik Kruhnsch, pagasta teesas
wezzakais.

(Nr. 18.) F. M. Strauß, pagasta teesas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis u. t. j. pr.,
tohp no Dunalkes un Salkenes pagasta teesas aizinati,
tee, kam kahdas taisnas parradu prassifchanas no ta
Dunalkes faimneeka Kleega Kristappa, kas truhkuma
deht nesphej sawas mahjas jo prohjam walbist, un no
faimneeku buhschanas nolikts, lihds 9tu Juhni 1828
pee schihds pagasta teesas peeteiktees. Dunalkes un
Salkenes pagasta teesa 28tâ Aprila 1828. 2

+++ Keele Tunne Andrejs, pagasta wezzakais.
F. Günther, pagasta teesas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis u. t. j. pr.,
tohp no dsimts muischas Jlgu pagasta teesas wiffi tee,
kam kahdas taisnas prassifchanas no ta nomirruscha
Jlgu faimneeka Disch Zurraid Mikkelâ buhtu, par
kurrea mantu ta truhkuma pee inventariuma un zittu
parradu labbad schinni deenâ konkurse irr spreesta,
scheitan aizinati un sakaukti, lai weena mehnescha
starpâ, prohti lihds 13tu Juhni mehnescha deenu 1828,
woi paschi, woi zaur weetneekem, fur tahdi peenem-
mani, pee schihds pagasta teesas peeteizahs, un tab
sagaida, fo schi teesa pehz likkumeem spreedihs. To
buhš wehrâ nemt.

Jlgu pagasta teesa 13tâ April mehnescha deenâ
1828. 2

+++ Meschebehtul Zurre, pagasta teesas
wezzakais.

(S. W.) +++ Rither Andrei, pagasta teesas pee-
sehdetais.

+++ Uhsje Wille, pagasta teesas peefehde-
tais.

F. Fachel, pagasta teesas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Gohdibas,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis u. t. j. pr.,
tohp no Grendesches pagasta teesas wiffi tee, kam pee
tahm atlikfuschahm mantahm to nomirruschu
Grendesches muischas faimneeku, ta nelaika pagasta
wezzaka Widduš Rohje Anfa, ta pagasta peefehdetaja

Guddraija Zehkaba un ta fainneeka Rinkarta Andreija kahdas taisnas prassischanas buhtu, saazinati, pee saubeschanas sawas teefas, lihds 16tu Zuhni mehnescha deenu schi gadda, kas par to weenigu un isflehdamu terminu irr nolikta, pee schihs pagasta teefas ar sawahm pateefigahm prassischannahm un winnu parahdischanahm, ka peenahkabs, schein peeteizahs, ar to pamahzischanu, ka pehz schi laika neweens wairs ne taps peenemts jeb dsirdehts. To buhs wehra nem!

Grendshes pagasta teefa 28ta Aprila 1828. 3
(S. W.) ††† Meschmikkel Zehkab, pagasta teefas wezzakais.

(Nr. 42.) Kollegies registrators E. Sehrwald, pagasta teefas ffrihweris.

No Wezfaules pagasta teefas teef wiffi tee, kam taisnas parradu prassischanas pee ta Faunfaules muischas fainneeka Benguschen Dahwa irr, kas sawas mahjas inventariuma truhkuma dehl pats atdewis, un par kurra mantu konkurse nolikta, aizinati, lai wiswehlaki lihds 7tu Zuhni pee schihs pagasta teefas peeteizahs.

Wezfaules pagasta teefa 6ta Aprila 1828. 1
(S. W.) ††† Walgal Behrtul, pagasta wezzakais.
(Nr. 38.) J. Mousset, pagasta teefas ffrihweris.

No Sasmakkes pagasta teefas tohp wiffi, kam pee ta Sasmakkes fainneeka Wambul Kristappa, kas nesphezibas dehl sawas mahjas pats nodewis, kautkahdas prassischanas jeb parradu mefleschanas buhtu, us aizinati, lai ja ne grihb sawu teefu saudeht, seschu neddeku starpâ no appaksch peeminnetas deenas, prohti wiswehlaki lihds 9tu Zuhni mehnescha deenu ar sawahm prassischannahm un winnu taisnahm parahdischanahm pee schihs pagasta teefas peeteizahs un tad sagaida, kas pehz likkumeem taps nospreests. To lai wehra nem.

Sasmakkes pagasta teefa 24ta Aprila 1828.
Rehpolt, pagasta teefas preekschneekâ.
H. Pauly, pagasta teefas ffrihweris.

Pehz Barberes pagasta teefas spreeduma tohp wiffi parradu deweji ta Medum muischas fainneeka Rinkulu Wikkela, kas sawas mahjas nesphezibas dehl pats atdewis, un par kurra mantu konkurse spreesta, aizinati,

lihds 16tu Zuhni f. g. pee schihs pagasta teefas peeteiftees.

Barberes pagasta teefa 16ta Aprila 1828.
(S. W.) Mr. Purwin, pagasta wezzakais.
(Nr. 96.) Ruhn, pagasta teefas ffrihweris.

Pehz Wezpilles pagasta teefas spreeduma teef wiffi tee, kam taisnas parradu prassischanas pee ta Wezpilles fainneeka Kalne Suhnausa Frizza, kas sawas mahjas pats nodewis, un par kurra mantu konkurse nolikta, aizinati, lai wiswehlaki lihds 28tu Zuhni schi gadda pee schihs pagasta teefas peeteizahs.

Wezpilles pagasta teefa 28ta Aprila 1828. 3
(S. W.) Trulla Frizzis, pagasta wezzakais.
(Nr. 17.) Friedrich Nildebrand, pagasta teefas ffrihweris.

Kad tas Krohna Peenawas fainneekâ Keppur Anst nomirris, tad no Peenawas pagasta teefas wiffi u jebkurri, kam kautkahdas prassischanas pee ta nomirruscha atlikkuschahm mantahm buhtu, schein us aizinati, lai tee ja ne grihb sawu teefu saudeht, diwju mehneschu starpâ no appaksch rakstias deenas pee augsthan peeminnetas pagasta teefas peeteizahs. Peenawas pagasta teefa 28ta Aprila 1828.

(S. W.) Duffehn Fannis, pagasta wezzakais.
(Nr. 130.) Joh. E. Szonn, pagasta teefas ffrihweris.

Zittas fluddinaschanas.

Tas appaksch rakstias to Krohna Baldohnes muischas pagastu schein us aizina, sawas subdieschanas dehl schihs muischas waldischanas, kad kahdas buhtu, par to laiku, kad winsch to waldis, prohti no Jannem 1824 lihds scho deenu, pee laika preeksch sawas atstahschanas sinnamas darriht, ka winsch par to atbildechanu warretu doht un pehzak nekahdas libbelte winnam nebuhtu.

Krohna Baldohnes muischâ 6ta Meija 1828.
Etwidowiz,
Krohna Baldohnes muischas kungâ.

Tas pee Spirges muischas peederrigs Wezzakâ frohgs, irr no nahkofcheem Jahneem schi gadda renti dabbutams; klastaku sinnu dabbohn pee Spirges muischas waldischanu.

Es ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.
No. 194.